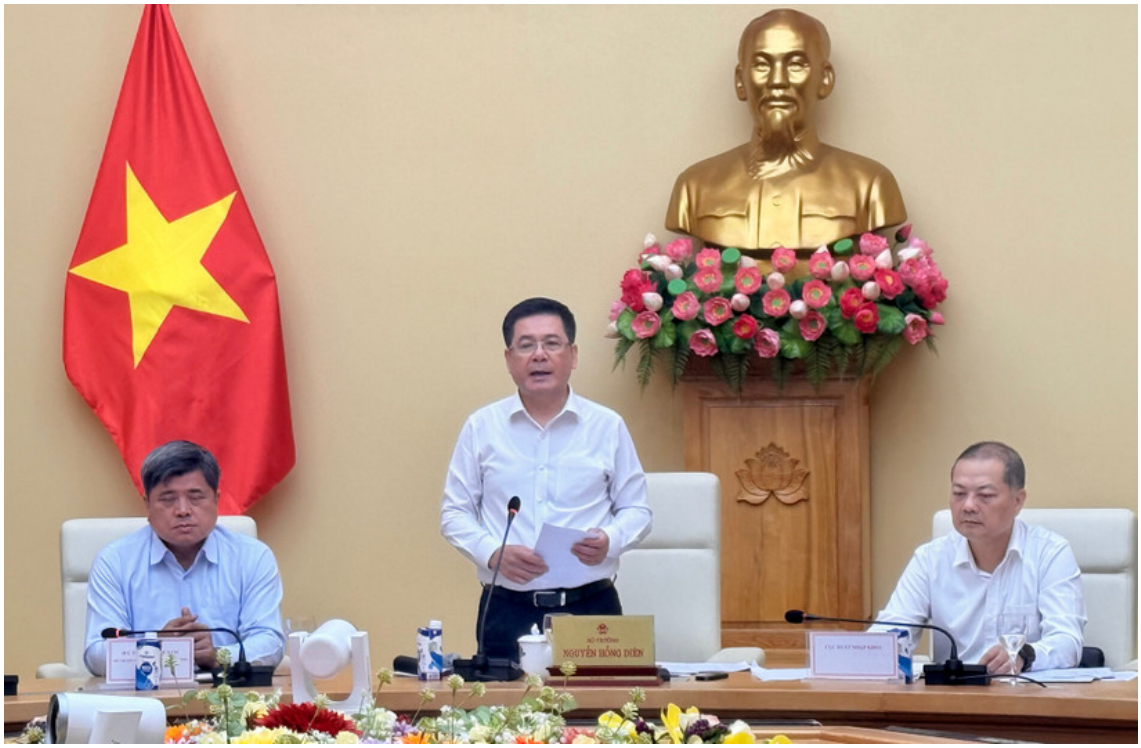
TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Xuất khẩu gạo: Thúc đẩy sản xuất, nâng cao giá trị mặt hàng chiến lược

09:21 11/09/2025

Bộ trưởng Bộ Công Thương nhấn mạnh cần đa dạng hóa thị trường, đa dạng hóa sản phẩm, nâng cao giá trị hạt gạo Việt đồng thời củng cố thương hiệu và chất lượng gạo Việt Nam trên thị trường quốc tế.

Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên phát biểu tại hội nghị. (Ảnh: PV/Vietnam+)

Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên nhận định một số thị trường trọng điểm như Indonesia, Philippines tạm dừng nhập khẩu trong thời gian ngắn đã tạo áp lực lên giá và tiêu thụ, song về tổng thể, đầu ra của gạo Việt Nam vẫn được duy trì ổn định và nhu cầu nhập khẩu ở nhiều thị trường sẽ quay trở lại vào dịp cuối năm.

Đây là thông tin được đưa ra tại Hội nghị thúc đẩy sản xuất, xuất khẩu gạo và ổn định thị trường gạo do Bộ Công Thương tổ chức ngày 10/9 để kịp thời triển khai Công điện số 160/CĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường

thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy sản xuất, xuất khẩu và ổn định thị trường gạo.

Nâng cao chất lượng để vững vàng trước biến động

Gần đây một số thị trường gạo xuất khẩu lớn của ta bị thu hẹp vì lý do khách quan, ngày 9/9, Thủ tướng đã ban hành Công điện 160/CĐ-TTg về việc tăng cường thực hiện đồng bộ các giải pháp thúc đẩy sản xuất, xuất khẩu và điều tiết thị trường gạo.

Tại Hội nghị, đại diện các Hiệp hội, thương nhân kinh doanh xuất khẩu gạo lớn trong ngành đã phản ánh, chia sẻ những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động sản xuất, kinh doanh và xuất khẩu cần được hỗ trợ, tháo gỡ. Từ đó, các đơn vị chức năng của Bộ Công Thương và các bộ, ngành liên quan nắm bắt và trao đổi, giải đáp hoặc kịp thời tổng hợp, báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, giải quyết, bảo đảm cân đối hài hòa lợi ích giữa Nhà nước, doanh nghiệp và người dân.

Đại diện một số thương vụ Việt Nam tại nước ngoài cũng nêu rõ tiềm năng của một số thị trường mới như Senegal, Bangladesh… để doanh nghiệp tận dụng cơ hội đa dạng hóa thị trường trong bối cảnh hiện nay. Gạo Việt Nam đang có cơ hội không chỉ mở rộng thị trường mà còn đa dạng hóa thêm các sản phẩm xuất khẩu.

Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường Trần Thanh Nam cho biết mục tiêu xuyên suốt của ngành nông nghiệp là vừa giữ ổn định an ninh lương thực trong nước, vừa duy trì giá trị xuất khẩu khi thị trường lớn đối tác ngừng nhập gạo từ 1/9.

Dự kiến giữa tháng 9/2025, vụ Hè Thu sẽ cơ bản hoàn thành thu hoạch, vụ Thu Đông sẽ thu hoạch rộ vào tháng 11 và 12/2025. Bộ Nông nghiệp và Môi trường đặt mục tiêu không để xảy ra tình trạng ùn tắc cục bộ trong giai đoạn lúa thu hoạch tập trung. Lịch thời vụ ở từng vùng sẽ được bám sát để cân đối sản lượng, đồng thời duy trì cơ cấu lúa chất lượng cao, đảm bảo nguồn cung cho cả thị trường trong nước và xuất khẩu.

Các ý kiến phát biểu tại hội nghị. (Ảnh: PV/Vietnam+)

Thứ trưởng Trần Thanh Nam nhấn mạnh một trong những giải pháp quan trọng là cần tăng cường liên kết sản xuất và đề án phát triển bền vững 1 triệu ha chuyên canh lúa chất lượng cao và phát thải thấp đang mang lại hiệu quả. Qua 11 mô hình thí điểm, đề án đã cho thấy kết quả ấn tượng khi năng suất tăng đến 50% trong khi chi phí giảm từ 20-30%. Điều này giúp doanh nghiệp và nông dân vẫn đảm bảo lợi nhuận ngay cả khi giá thị trường biến động. Sắp tới, mô hình này sẽ được tổng kết tại An Giang và tiếp tục nhân rộng.

Mô hình sản xuất tiên tiến này cũng đang nhận được sự quan tâm lớn từ các đối tác quốc tế, góp phần nâng cao vị thế của hạt gạo Việt Nam, vốn đã có mặt trên 80 quốc gia.

Trong đó, Australia đánh giá cao chất lượng gạo Việt, cho thấy tiềm năng mở rộng thị trường không chỉ phụ thuộc vào một vài quốc gia truyền thống. Nhiều quốc gia châu Phi cũng tỏ ý quan tâm, mong muốn nhập khẩu gạo Việt Nam thời gian tới. Trên cơ sở đó, Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường đề nghị hệ thống Tham tán thương mại tăng cường kết nối, thông tin thị trường tại nước bản địa, để doanh nghiệp trong nước có chiến lược xuất khẩu phù hợp.

“Quan trọng là sản xuất phải theo nhu cầu, có liên kết chặt chẽ, giảm chi phí để tăng sức cạnh tranh. Khi đó, thị trường gạo Việt sẽ vững vàng hơn trước những biến động,” Thứ trưởng Trần Thanh Nam nhấn mạnh.

Đa dạng hóa thị trường, sản phẩm

Tại hội nghị, Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên nhấn mạnh, gạo không chỉ là một mặt hàng lương thực thiết yếu mà còn mang ý nghĩa chiến lược, sống còn đối với hàng trăm quốc gia và nhiều châu lục. Đặc biệt, với những nước không có điều kiện tự chủ sản xuất hoặc gặp khó khăn về chính trị-xã hội, thì gạo trở thành mặt hàng bảo đảm an ninh quốc gia.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên, đối với Việt Nam, trước năm 1986, gạo vẫn được coi là mặt hàng chiến lược, là nền tảng; không chỉ đơn thuần là lương thực, mà còn là vấn đề an ninh kinh tế, an ninh chính trị. Ngày nay, với sản lượng xuất khẩu hàng chục triệu tấn, gạo đã mang về hàng chục tỷ USD mỗi năm, đóng góp lớn cho kim ngạch xuất nhập khẩu và ngân sách quốc gia, đồng thời tạo việc làm, thu nhập cho hàng triệu nông dân.

“Chính vì vậy, xuất khẩu gạo không chỉ có ý nghĩa kinh tế, mà còn góp phần khẳng định vị thế và hình ảnh một Việt Nam phát triển, đóng góp vào công cuộc giảm nghèo và bảo đảm an ninh lương thực toàn cầu,” Bộ trưởng Bộ Công Thương nhấn mạnh.

Bộ Công Thương tổ chức hội nghị thúc đẩy xuất khẩu gạo. (Ảnh: PV/Vietnam+)

Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên đánh giá tính đến nay, chúng ta đã xuất khẩu khoảng 6,3 triệu tấn gạo, tăng 2% so với cùng kỳ. Với kế hoạch cả năm 8 triệu tấn, chỉ trong 2/3 chặng đường đã hoàn thành gần 80% chỉ tiêu và hoàn toàn có khả năng vượt kế hoạch. Đáng chú ý, gạo Việt Nam đã hiện diện tại nhiều thị trường truyền thống và mở rộng sang các thị trường mới như Trung Đông, châu Phi, Tây Á.

Tuy nhiên, Bộ trưởng nhấn mạnh, tuyệt đối không được chủ quan; phải đa dạng hóa thị trường, đa dạng hóa sản phẩm, nâng cao giá trị hạt gạo Việt, đồng thời củng cố thương hiệu và chất lượng gạo Việt Nam.

Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên đã chỉ ra các nhóm nhiệm vụ giải pháp cần triển khai trong thời gian tới. Theo đó, các Bộ (Công Thương, Nông nghiệp và Môi trường, Ngoại giao…) cần chủ động theo dõi việc Philippines dừng nhập khẩu gạo và động thái của Indonesia để tham mưu giải pháp kịp thời; cập nhật và hướng dẫn địa phương, doanh nghiệp về thay đổi chính sách hai thị trường này; đa dạng hóa thị trường xuất khẩu (châu Phi, Trung Đông, Nam Á, Tây Á, Nam Mỹ) nhằm giảm phụ thuộc; hỗ trợ doanh nghiệp rút ngắn, số hóa thủ tục xuất nhập khẩu, giảm chi phí thu mua và logistics.

Bộ trưởng cũng đề nghị các đơn vị tăng cường đàm phán, ký mới hoặc nâng cấp thỏa thuận thương mại gạo, nhất là với các thị trường tiềm năng hoặc có FTA; hướng dẫn địa phương quy hoạch vùng trồng, áp dụng công nghệ xanh, quy trình sản xuất sạch, xây dựng thương hiệu, truy xuất nguồn gốc và xuất khẩu chính ngạch; đồng thời đẩy mạnh triển khai Đề án 1 triệu ha lúa phát thải thấp, chất lượng cao.

Lãnh đạo Bộ Công Thương lưu ý doanh nghiệp xuất khẩu gạo cần duy trì và nâng cao chất lượng, nghiên cứu kỹ yêu cầu từng thị trường để đáp ứng đầy đủ tiêu chuẩn nhập khẩu, đồng thời xây dựng, củng cố và quảng bá thương hiệu gạo Việt; vừa khai thác tốt thị trường truyền thống vừa mở rộng mạnh sang các thị trường tiềm năng như châu Phi, Trung Đông, Tây Á, Nam Á và những thị trường đã có thỏa thuận thương mại; tiếp tục mua vào, tạm trữ để chủ động nguồn hàng giao ngay cho hợp đồng đã ký; đẩy mạnh bán sang châu Phi, Bangladesh, Senegal, Trung Đông, đa dạng hóa chủng loại, phát triển các phân khúc ngách và phân khúc yêu cầu cao.

Ông Diên đề nghị Hiệp hội, ngành hàng cần tăng cường cung cấp thông tin, hỗ trợ hội viên trước biến động thị trường; vận động doanh nghiệp tuân thủ chủ trương, chính sách của Nhà nước về sản xuất, thu mua, dự trữ, xuất khẩu, đồng thời chấp hành nghiêm quy định của nước nhập khẩu để tránh rủi ro và sự cố.

Để hỗ trợ doanh nghiệp, Bộ trưởng Bộ Công Thương đề nghị Bộ Tài chính và Ngân hàng Nhà nước đẩy nhanh hoàn thuế VAT cho doanh nghiệp xuất khẩu gạo, đơn giản hóa thủ tục hải quan và thông quan vào các thời điểm nhu cầu nhập khẩu tăng, xem xét nâng hạn mức tín dụng và cung cấp vốn kịp thời để doanh nghiệp thu mua, tạm trữ, đồng thời cân nhắc tăng dự trữ quốc gia ngắn hạn.

Bên cạnh đó, Bộ trưởng Nguyễn Hồng Diên cũng cho rằng cần đề nghị Chính phủ và Quốc hội sớm xem xét các kiến nghị sửa đổi Luật Thuế Giá trị gia tăng, ban hành cơ chế tín dụng ưu đãi hoặc hỗ trợ chi phí kho bãi/logistics giúp doanh nghiệp mở rộng thu mua, tạm trữ và phát triển thị trường xuất khẩu gạo bền vững./.

Theo Vietnam+